

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille R. van Doorn
Auteur Mevr. L. Meuleman
Telefoon 5113386 E-mail: lmeuleman@haarlem.nl
WZ/BOGV Reg.nr. 2012/121207
Bijlage A kopiëren
B & W-vergadering van 10 april 2012

Onderwerp

Vaststellen beheerplan Romolenpark (Schalkwijk)

Het opstellen van het beheerplan Romolenpark is een uitvoerende bevoegdheid van het college. De commissie Beheer wordt van dit besluit in kennis gesteld overeenkomstig artikel 4 Protocol actieve informatieplicht.

B&W

1. Het college besluit het beheerplan Romolenpark vast te stellen.
2. Financiële paragraaf: de kosten die voortvloeien uit het beheerplan zijn gedekt in de begroting Wijkzaken, productnr. 090203 – beheer en onderhoud openbaar groen.
3. Betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit en er wordt een persbericht verstuurd.
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de Commissie Beheer.

Collegebesluit

Onderwerp: Vaststellen beheerplan Romolenpark (Schalkwijk)

Reg. Nummer: 2012-121207

1. Inleiding

Overeenkomstig het collegewerkprogramma wordt beheer en onderhoud van het groen verbeterd. Hiertoe is het ondermeer noodzakelijk om beheerplannen voor de parken op te stellen. In een beheerplan staan de uitgangspunten, streefbeelden en richtlijnen voor het beheer op de korte en middellange termijn. Het Romolenpark ligt tussen de Europawijk en de Molenwijk in. Onderdeel van het Romolenpark is het Heempark.

Het initiatief voor dit beheerplan komt voort uit het wijkcontract Europawijk dat in 2008 is ondertekend. Het beheerplan is gemaakt samen met de natuurwerkgroepen en de afdeling Dagelijks beheer en OGV Beleid van de hoofdafdeling Wijkzaken. Het opstellen van het beheerplan Romolenpark is een bevoegdheid van het college.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit het beheerplan Romolenpark vast te stellen.
2. Financiële paragraaf: de kosten die voortvloeien uit het beheerplan zijn gedekt in de begroting Wijkzaken, productnr. 090203 – beheer en onderhoud openbaar groen.
3. Betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit en er wordt een persbericht verstuurd.
4. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de Commissie Beheer.

3. Beoogd resultaat

- Een duurzame instandhouding en planmatig beheer van het Romolenpark.
- Verbeteren van de afstemming tussen gemeente en natuurwerkgroepen over het beheer van het park.

4. Argumenten

Het beheerplan dient als kader voor de gebiedsbeheerder en de natuurwerkgroepen en informeert bestuurders en bewoners over de principes van het beheer. In de beheervisie voor het gebied zijn voor de verschillende beheergroepen als bermen, hoge kruiden en bosplantsoen, zo genoemde streefbeelden opgesteld. Voor elke beheergroep is een beschrijving gegeven van de karakteristieken en deze bevat richtlijnen voor het beheer. Het beheer richt zich op het voeren van een (zoveel mogelijk) ecologisch beheer afgestemd op de aanwezige flora en fauna in de regio om zo de diversiteit aan planten en dieren in het beheergebied te laten toenemen. Deel 1 van het Romolenpark is het Heempark, dat een hoge natuurwaarde heeft door kleinschalig en gefaseerd beheer uitgevoerd door de natuurwerkgroep. Deel 2 van het Romolenpark heeft een hoge natuurwaarde doordat het op zandgrond ligt en door een bijzondere regenwater pool. Een nieuwe werkgroep van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN) zal in de loop van 2012 starten met werkzaamheden. Door dit beheerplan zal de afstemming tussen beheerwerkzaamheden van de uitvoerende partijen beter verlopen.

5. Uitvoering

Het reguliere onderhoud wordt uitgevoerd middels bestekken.

Voor de realisatie van het beheerplan worden reguliere beheermaatregelen en eenmalige beheermaatregelen uitgevoerd. Het gaat hierbij om het herstellen van enkele elementen en het achterstallig onderhoud daarvan.

Het uitgangspunt voor het regulier onderhoud is een beeld dat het hele jaar door verzorgd is. Voor het bereiken van het kwaliteitsniveau en het realiseren van de streefbeeld en zijn maatregelpakketten in de bestekken samengesteld. Het beheerplan is opgesteld samen met de natuurwerkgroep van het heempark en in overleg met het IVN. Om het beheer van de gemeente en de twee natuurwerkgroepen op elkaar af te stemmen is er een goede overlegstructuur afgesproken.

6. Financiën

1. EENMALIGE MAATREGELLEN 2012

Om het beheer en onderhoud op het gewenste niveau te krijgen zijn er voor 2012 een aantal eenmalige maatregelen voorzien. Het gaat onder meer om kleinschalige achterstallige dunning van bosplantsoen, het aanplanten van enkele besdragende heesters en knotbomen en het herstellen van de tweede pool in deel 2 van het park. Het totaalbedrag hiervan is € 6.500,- (excl. VAT en BTW), dit is gedekt uit het flexbudget onderhoud DB 7330089/812719.

2. DAGELIJKS BEHEER

Dit omvat de range van beheer- en onderhoudsmaatregelen als maaien, bomenonderhoud, onderhoud verhardingen, afvalbakken legen enz. Deze uitgaven zijn integraal opgenomen in de reguliere begroting van Dagelijks Beheer en bedragen jaarlijks in totaal € 79.367,- (excl. VAT en BTW).

7. Bijlagen

Bijlage A: Beheerplan Romolenpark (ter inzage)

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Haarlem

Gemeente Haarlem 2012

Beheerplan Romolenpark 2012-2022

Beheerplan Romolenpark

Beheerplan voor de periode 2012-2022

I. Hille Ris Lambers
G. Hoefsloot

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: gemeente Haarlem

15 maart 2012
rapport nr. 09-200

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 09-200
Datum uitgave: 15 maart 2012
Titel: Beheerplan Romolenpark
Subtitel: Beheerplan voor de periode 2012-2022
Samenstellers: drs. ing. I. Hille Ris Lambers
ir. ing. G. Hoefsloot
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 71
Project nr.: 09-517
Projectleider: drs. ing. I. Hille Ris Lambers
Naam en adres opdrachtgever: gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem
Referentie opdrachtgever: WZ/OGV/2009/172945
Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. E.J.F. de Boer
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / gemeente Haarlem

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

De gemeente Haarlem heeft Bureau Waardenburg opdracht gegeven een beheerplan op te stellen voor het Romolenpark. In dit beheerplan is vastgelegd welke doelstellingen tot 2022 voor mens en natuur gelden en hoe deze in het gebied kunnen worden gerealiseerd. Het initiatief voor dit beheerplan komt voort uit het wijkcontract Europawijk.

Vanuit Bureau Waardenburg hebben de volgende medewerkers bijgedragen aan het opstellen van het beheerplan:

I. Hille Ris Lambers   projectleiding, onderzoek, rapportage
G. Hoefsloot   rapportage

De projectgroep die het project heeft begeleid bestond uit:
mevrouw L. Meuleman (projectbegeleiding en opstellen beheertabellen)
de heer D. Vonk (stadsecoloog gemeente Haarlem)
de heer E. Beth
de heer D. de Wilde
mevrouw M. Smit (werkgroep Romolenpark)
mevrouw J. Feitsma (werkgroep Romolenpark)
de heer M. van Schie (IVN-werkgroep)

Het kaartmateriaal is verzorgd door de heer M. Preenen van de gemeente Haarlem.

Wij danken de projectgroep en Anneke Koper van de KNNV afdeling Haarlem voor het aandragen van informatie over het Heempark en commentaar op dit rapport.

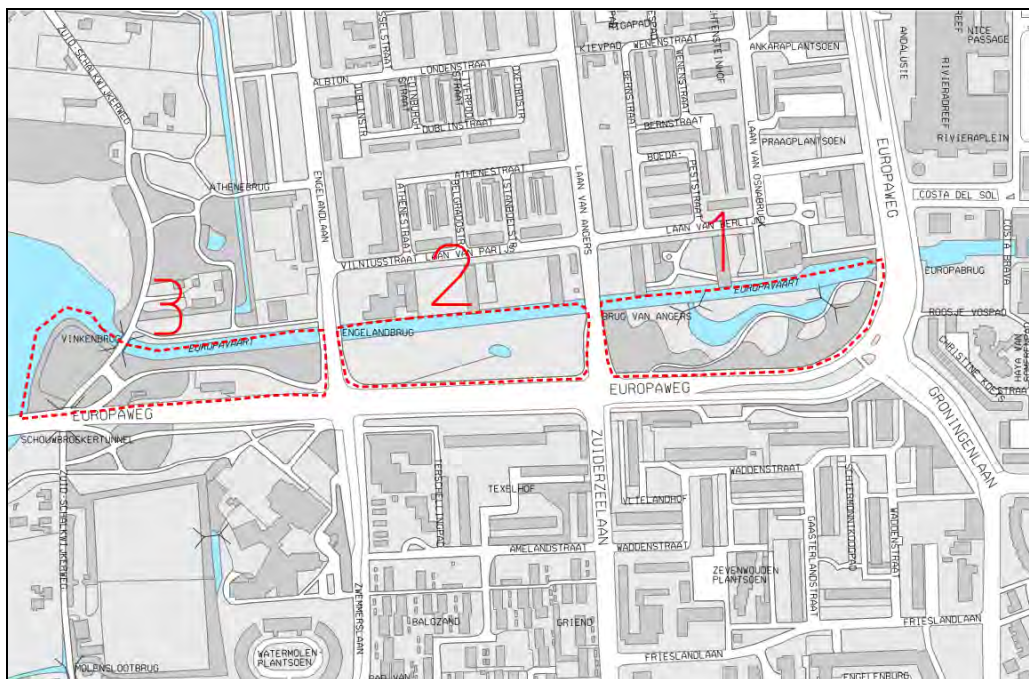

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doelstelling.....	7
1.2 Begrenzing projectgebied.....	7
1.3 Werkwijze.....	7
1.4 Leeswijzer.....	8
2 Ontstaan en ontwerp van Romolenpark.....	9
2.1 Romolenpark I.....	9
2.2 Romolenpark II.....	9
2.3 Romolenpark III.....	10
3 Huidige situatie.....	11
3.1 Algemeen	11
3.2 Romolenpark I.....	12
3.3 Romolenpark II.....	14
3.4 Romolenpark III.....	16
4 Analyse.....	19
4.1 Algemeen	19
4.2 Romolenpark I.....	19
4.3 Romolenpark II.....	24
4.4 Romolenpark III.....	27
5 Beheerplan.....	29
5.1 De organisatie van het beheer.....	29
5.2 Beheervisie.....	29
5.3 Beheermaatregelen.....	31
6 Monitoring en evaluatie beheer.....	33
6.1 Monitoring flora en fauna	33
6.2 Evaluatie beheermaatregelen.....	33
7 Literatuur.....	35
Kaart 1. Definitief ontwerp Integrale vernieuwing Europawijk Zuid - Fase 1.....	37
Kaart 2. Vakkenkaart Romolenpark I	39
Kaart 3. Vakkenkaart Romolenpark II	41
Kaart 4. Vakkenkaart Romolenpark III	43
Kaart 5. Participatiekaart.....	45

Kaart 6. Zichtlijnen Romolenpark en bijzonderheden.....	47
Tabel 1. Beheertabel Romolenpark I.....	49
Tabel 2. Beheertabel Romolenpark II.....	55
Tabel 3. Beheertabel Romolenpark III.....	57
Bijlage 1. Referentiefoto's beheerpakketten.....	59
Bijlage 2. Waarnemingen libellen 2005 en 2006.....	65
Bijlage 3. Waarnemingen dagvlinders 2005.....	67
Bijlage 4 Waarnemingen slakken najaar 2005.....	69
Bijlage 5 Waarnemingen korstmossen 2005.....	71

Figuur 1. Globale begrenzing van het Romolenpark aangegeven met rode lijn.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Romolenpark is een gevarieerd en gewaardeerd park voor de bewoners van Schalkwijk. Dit komt mede tot uiting in de actieve deelname van bewoners in werkgroep Romolenpark en de grote aantallen wandelaars die van het park gebruik maken. Het park is ontstaan na de aanleg van Schalkwijk. Het park van ongeveer 5,2 hectare bestaat uit drie delen en bestaat uit groenstructuren, waterpartijen en voetpaden. De volgende drie delen zijn te onderscheiden:

- Romolenpark I, heempark en meest oostelijk gelegen gedeelte (2,3 hectare);
- Romolenpark II, het middengedeelte (1,6 hectare);
- Romolenpark III, het meest westelijk gelegen deel (1,3 hectare).

Ieder parkdeel heeft een eigen ontstaansgeschiedenis en een eigen functie. In hoofdstuk 2 van dit rapport zijn de onderscheidende kenmerken beschreven. Het huidige beheer van het gebied wordt uitgevoerd door de werkgroep Romolenpark, de gemeente Haarlem en Hoogheemraadschap Rijnland. De gemeente Haarlem heeft met de hieronder beschreven doelstellingen besloten een beheerplan op te stellen. Een deel van deze doelstellingen zijn vastgelegd in het ecologisch beleidsplan van de gemeente.

- De beheerinspanningen van de verschillende partijen vastleggen en beter op elkaar afstemmen waardoor een efficiënt samenwerkingsverband ontstaat.
- Het beheer in Romolenpark afstemmen op ecologische doelen en ontwikkeling van natuurwaarden

1.2 Begrenzing projectgebied

Het Romolenpark ligt aan de noord- en westkant van de Europaweg. Aan de noordkant wordt het park begrenst door de Europavaart. Het Engelandpark vormt aan de westkant de grens van het beheergebied. De berm en de rijbaan van de Europaweg maken geen deel uit van dit beheerplan. In figuur 1 is de begrenzing van het park globaal aangegeven.

1.3 Werkwijze

Het beheerplan Romolenpark is in samenwerking met de projectgroep opgesteld. De projectgroep bestond uit mensen die vanuit verschillende partijen bij het gebied betrokken zijn (zie voorwoord). Er hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden met de projectgroep om input voor het beheerplan te verzamelen. Tijdens een

veldbezoek met leden van de projectgroep is de huidige situatie van het Romolenpark bekeken. Tijdens dit bezoek zijn foto's gemaakt die in dit rapport zijn opgenomen.

Bij het opstellen van het beheerplan zijn verschillende bronnen gebruikt om gegevens over flora en fauna in het park, oorspronkelijke inrichting en uitgevoerd beheer te verzamelen. De belangrijkste bronnen waren:

- Waarnemingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging.
- Waarnemingen van de heer Vonk uit de jaren 90 (stadsecoloog gemeente).
- Het beheerplan uit 1983 opgesteld door de heer Vonk.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 Ontstaan en ontwerp van Romolenpark is kort de ontstaansgeschiedenis en het ontwerp van de drie parkdelen beschreven.

In hoofdstuk 3 Huidige situatie komen de huidige inrichting, het beleidskader, abiotische en biotische factoren en huidig beheer van het park aan bod.

In hoofdstuk 4 Analyse wordt het beheer en de inrichting van het park tot nu toe geëvalueerd. In hoofdstuk 5 Beheerplan wordt de toekomstige organisatie van het beheer en de beheervisie beschreven. Per parkdeel zijn in de bijlage vakkenkaarten en tabellen met beheermaatregelen opgenomen. In hoofdstuk 6 Monitoring en evaluatie beheer worden aanbevelingen voor monitoring en evaluatie van het toekomstig beheer gedaan. In hoofdstuk 7 is een literatuurlijst opgenomen. In de bijlage is overige relevante achtergrondinformatie en kaartmateriaal te vinden.

2 Ontstaan en ontwerp van Romolenpark

2.1 Romolenpark I

Romolenpark I is tot 1982 als depot van teelaarde in gebruik geweest. In 1984 is er volgens een ontwerp van tuinarchitect Nova van der Wal een heempark aangelegd. De hoofdopzet was de aanleg van een wandelpark met een inheemse beplanting en een grote variatie aan bloeiende planten en aan dieren. Bij aanleg zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Het laten zien van inheemse planten in samenhang met hun groeiplaats.
- Het voorkomen van inheemse dieren bevorderen.
- Voorzien in 'kijkgroen' voor de omliggende flats.
- Voorzien in wandelgelegenheid.
- Toevoeging van groen aan de hoofdgroenstructuur van Schalkwijk.
- Realisatie van een locatie voor natuureducatie door vrijwilligers en scholen.

De oorspronkelijke ontwerpen laten de volgende beheerstypen zien: kortgemaaid gras, kruiden met gras, kruiden zonder gras, gesloten bos, midden bos, hakhout met overstaanders. In het beplantingsplan is in overleg met de stadsecoloog van de gemeente (de heer Vonk) gekozen voor Nederlandse soorten en bostypen. In het beplantingsplan is onderscheid gemaakt tussen de westelijke helft, met een karakter van een soortenrijk landgoed bos met veel soorten stinzeplanten, en de oostelijke helft met een karakter van een relatief soortenarm middenbos en struweel. In de westelijke helft is een menging van houtige soorten met kleine groepen kruiden gebruikt. In de oostelijke helft staan houtige soorten in groepen en grotere groepen kruiden. Er zijn in Romolenpark I in 1984 onder andere de volgende heesters en bomen aangeplant: meidoorn, hazelaar, grauwe wilg, hondsroos, egelantier, gewone vogelkers, iep, eik, es en kers. In totaal zijn 33 kruidachtige plantensoorten aangeplant of uitgezaaid waaronder zeepkruid, echte valeriaan, koninginnekruid, beemdooievaarsbek, moerasspirea en scherpe boterbloem. Om geluidshinder van de Europaweg in het park te verminderen is met teelaarde afkomstig uit het gronddepot een wal aangelegd in de zuidrand van het park.

2.2 Romolenpark II

Romolenpark II is tot 1989 in gebruik geweest als gronddepot voor de aanleg van groen en sportvelden in Schalkwijk. Lokaal vrijgekomen grond, veelal veraard veen, werd opgeslagen op dit terrein. Toen het depot vrijwel leeg was, was de bedoeling het restant van de grond gelijkmatig te verdelen over het terrein en het terrein als groot grasveld in te zaaien. Op initiatief van de wijkopzichter en stadsecoloog is de voedselrijke grond niet gebruikt om het gehele terrein integraal op te hogen maar om er, net als in deel I, een grondwal van te maken in de zuidrand van Romolenpark II. Door het restant teelaarde in de wal te concentreren is een groot oppervlak

voedselarm zand beschikbaar gekomen waar de ontwikkeling van kruidenrijke vegetaties en de aanleg van een voedselarme poel mogelijk werd.

Met deze inrichting is een basis gelegd voor een grote afwisseling in plantengroei en reliëf. Romolenpark II is veel grover van opzet dan Romolenpark I: een grote open zandige vlakte met een centrale kom waarin grondwater en regenwater opgevangen worden vormt de basis voor de ontwikkeling van natuurwaarden. Het bij het uitgraven van de poel vrijgekomen zand is aan weerszijden op enige afstand van de poel in twee heuvels geplaatst zodat de grond niet terug in de poel kon spoelen. De oostelijke heuvel is begroeid met duindoorn. De westelijke bult is begroeid met kruiden. Een kleinere poel is aangelegd in de teelaardewal aan de westzijde van het park.

De grondwal is beplant met restanten beplanting uit voorraad van de gemeente. Er zijn vooral inheemse soorten gebruikt. Van Romolenpark II bestaan geen ontwerptekeningen en/of documenten waarin doelen zijn geformuleerd. Er is geen beplantingsplan opgesteld.

2.3 Romolenpark III

Romolenpark III is in 1986 ingericht als verkeersbegeleidend groen. Aan verkeersbegeleidend groen worden in het algemeen eisen van overzichtelijkheid en netheid gesteld. Aan de aanleg van het park ligt geen ontwerpplan ten grondslag. Van het ontwerp en inrichting van Romolenpark III zijn evenmin andere documenten beschikbaar. In de jaren 1990 – 2000 is de berm rond het tankstation enkele malen als bloemakker ingezaaid met onder andere de soorten grote klaproos, kamille, bladramanas, wilde pastinaak, gewoon duizendblad en boerenwormkruid.

3 Huidige situatie

3.1 Algemeen

Bodem

De oorspronkelijke veenbodern in Romolenpark is vergraven. Nu bestaat de bodern van het park grotendeels uit veraard veen en teelaarde. In Romolenpark II is in de centrale ruimte een 100 centimeter dikke laag zand aangebracht.

Grondwater

Het is niet bekend welke grondwatertrap het Romolenpark heeft. De ontwatering van het park is echter goed zonder dat er zomers ergens sprake van extreme verdroging is.

Europavaart

Ten noorden van het Romolenpark ligt de Europavaart. De Europavaart is een wetering met doorstromend boezernwater. Ten westen van de Europavaart ligt de Schouwbroekerplas. Dit water staat in verbinding met het Zuider Buiten Spaarne en watert via de Europavaart af op de Molenplas aan de zuidkant van Haarlem. De waterkwaliteit van de Europavaart is matig. De Europavaart heeft beschoeide steile oevers en weinig oeverbegroeiing. Uit hydrobiologisch onderzoek is gebleken dat er alleen algemeen voorkomende organismen van zeer voedselrijk en voedselrijk water voorkomen (AquaSense, 1998). In het water van de Europavaart komt tijdens warme zomers blauwalg voor.

Paden, bebording en verlichting

Aan de zuidrand van de parkdelen ligt een fietspad. Het fietspad in Romolenpark III wordt in de avond verlicht. Door alle parkdelen liggen wandelpaden. Romolenpark I heeft naast asfaltpaden ook houtsnipperpaden. In Romolenpark II is een doorgaand wandelpad in 2011 geasfalteerd. Romolenpark III heeft alleen een asfaltpad. Op diverse plekken staan zitbanken en afvalbakken langs de paden.

Beheer en beheerseenheden

De gemeente Haarlem heeft in het Romolenpark in de periode 1990 tot 2005 de volgende beheermaatregelen uitgevoerd: maaien gazons, snoeien en terugzetten beplanting, kappen van bomen, onderhoud van paden en poelen. Het maaibeheer van de oeverstroken vindt in de drie parkdelen gefaseerd plaats. Hoogheernraadschap Rijnland voert het beheer van de Europavaart en vijver uit. In Romolenpark I is sinds 2006 een vrijwillige werkgroep actief.

Bedreigingen

- Bezoekers van het park betreden de percelen met bos
- Er wordt met brommers door het park gereden
- Mensen laten honden loslopen in Romolenpark I
- Bezoekers fietsen over wandelpaden in Romolenpark I

Beleidskader

Als kader voor onderhavig beheerplan zijn de volgende beleidsuitgangspunten en -stukken relevant:

Beheer algemeen: Het beleid voor de beheer kwaliteit is omschreven in het Beleidskader Openbare Ruimte uit 2006. Dit doet bijvoorbeeld uitspraken over het niveau van de verzorgingskwaliteit. De kwaliteitsambitie voor de openbare ruimte in het Romolenpark is op niveau "Standaard" vastgesteld.

Bomenbeleidsplan: Volgens de **bomenverordening** van de gemeente vindt voor elke gekapte boom herplant plaats. De herplant hoeft niet op precies dezelfde plek te gebeuren. Bij zwaarwegende redenen kan worden afgezien van herplant, maar dan kan verlangd worden een bedrag te storten in het bomenbudget (artikel 9 lid 1 van de Bomenverordening).

Hondenbeleid: Honden mogen in Romolenpark II los lopen. Op het overige terrein mogen honden aangelijnd lopen. Het opruimen van hondenpoep is in het gehele Romolenpark verplicht.

Algemene zaken: Nachtvissen, vuurtje stoken en kamperen in het park is verboden.

3.2 Romolenpark I

Korte beschrijving deel I

Aan de zuidkant van het park en aan de oost- en westkant staat hoog opgaande begroeiing van onder andere gewone vogelkers, hazelaar, meidoorn, wilg en kornoelje op grondwallen. Langs de Europavaart en de vijver groeien wilgen en elzen. In dit deel van het park zijn percelen met grazige vegetatie aanwezig. Centraal in het park ligt een langgerekte vijver die via een stuw afwatert op de Europavaart (zie figuur 2). Er staan geen gebouwen in het park. Het park wordt veel gebruikt door wandelaars, vooral uit Europawijk.

Figuur 2. Zicht op het bruggetje met waterkerend schot over de vijver vanaf de westkant van Romolenpark I.

Abiotische factoren deel I

De waterkwaliteit in de vijver in Romolenpark I was vrij goed (AquaSense, 1998). Door achterstallig baggerbeheer is de vijver ondiep en voedselrijk geworden waardoor in warme zomers blauwalg in het water voorkomt. De waterkwaliteit in de vijver is beter dan in de Europavaart. Een stuwte tussen de twee waterpartijen voorkomt dat eutroof water van de Europavaart in de vijver terechtkomt. De vijver wordt grotendeels gevoed met regenwater en grondwater uit de teelaarde bodem van het park. Dit grondwater is door uitspoeling van voedingstoffen voedselrijk waardoor de vijver voedselrijk water bevat en bruin gekleurd is. Het streefpeil voor de winter is hoger dan het zomerpeil om natuurlijke groeiomstandigheden te ontwikkelen voor oeverplanten.

Flora deel I

De vegetaties in Romolenpark I zijn redelijk divers. In de vakken met struweel en opgaande beplanting komen de volgende soorten voor: els, wilg, es, vogelkers etc. De struiklaag wordt plaatselijk overheerst door hazelaar en braam. In de ondergroei van de struiklaag komt grote brandnetel dominant voor, naast onder andere dagkoekoeksbloem, bosandoorn en hondsdrif. Deze soorten zijn deels aangeplant. In de grazige vegetaties groeien onder andere fluitekruid, gewone bereklauw, witte dovenetel, kruipende boterbloem en smeewortel. In het grote veld midden in dit parkdeel groeien rietorchissen. Deze planten worden door mensen soms uitgegraven. In de ijle begroeiing van riet op deze locatie groeien diverse bloeiende planten die van betekenis zijn voor diverse soorten insecten. De oevervegetatie is plaatselijk monotoon vanwege de dominantie van riet. In 1998 zijn onder andere de volgende soorten aangetroffen: moerasandoorn, slanke witte waterkers, veenwortel,

moerasspirea, echte valeriaan, gewone wederik. Tussen 1990 en 2000 is de krabbenscheer uit de vijver verdwenen.

In 1998 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van planten in Romolenpark I. In totaal zijn 141 soorten aangetroffen. Hiervan zijn 70 soorten ingebracht door uitzaaiing of aanplant (Vonk en Dekker, 1998). Een groot deel van deze 70 soorten zijn al sinds 1986 in het park aanwezig.

Fauna deel I

Er zijn in Romolenpark I totaal 17 soorten libellen en 12 soorten dagvlinders waargenomen. In bijlage 2 en 3 zijn de verschillende soorten vermeld. Jaarlijks broedt er een meerkoet op een drijvende takkenconstructie in het water. Een populatie van de rode Amerikaanse rivierkreeft komt voor in de vijver.

Beheer vanaf het ontstaan deel I

Van 1984 tot 1987 is het beheer uitgevoerd door een heemparkhovenier, dhr. F. Teeuwen. Hij was als specialist-hovenier aangesteld. Daarnaast was uit de wijk een groep vrijwilligers actief bij het wieden. Omdat in de beginjaren veel overlast bestond van woekerende onkruiden als bijvoet en kweek, was die hulp zeer welkom.

In 1987 is het beheer door de wijkploeg overgenomen omdat er vanwege bezuinigingen minder geld beschikbaar was voor het onderhoud van het park. Sindsdien voert de gemeentelijke groendienst het beheer uit. Nadat in 2006 de bouwplannen in Romolenpark I van de baan waren, heeft de wijkraad Europawijk het initiatief genomen een werkgroep op te richten om verlies aan kwaliteit in Heempark Romolenpark te herstellen met vrijwillig onderhoudswerk. In Romolenpark is sinds 2006 werkgroep Romolenpark actief. Sinds dat jaar voeren gemeente en de werkgroep het beheer samen uit. De verdeling van werkzaamheden is tot nu toe als volgt geregeld: de gemeente Haarlem voert beheermaatregelen uit zoals het onderhoud van de paden, het kappen van bomen, grof snoeiwerk zoals het terugzetten van de beplanting, het maaien van het grasland. De werkgroep voert werkzaamheden uit die er op gericht zijn de zichtassen over de parkvijver te herstellen en de vakranden bloemrijker te maken door aanplant van kruiden en selectief te wieden. Verder ondersteunt de werkgroep het ecologisch beheer door het maaisel af te voeren.

3.3 Romolenpark II

Korte beschrijving deel II

Er zijn twee poelen aangelegd in Romolenpark II. Ter hoogte van de centraal gelegen poel in deel II komen verschillen in grondwaterstand sterk tot uiting: een ondiepe vijver met zandbodem gevoed met grondwater en waarin regenwater zich verzamelt, vlak daarnaast een droge zandhelling. In droge zomers valt het vijvertje droog waardoor voorkomen wordt dat er een vispopulatie in de vijver ontstaat. Het water blijft hierdoor geschikt voor amfibieën als voortplantingswater. Ten westen en oosten van de centraal gelegen poel in Romolenpark II bevinden zich grote open ruimten met een

grazige vegetatie (zie figuur 3). De twee open percelen verschillen van elkaar in karakter en grootte. Het gebied wordt omgeven door bosschages en struweel. Romolenpark II wordt veel gebruikt door omwonenden om de hond uit te laten.

Figuur 3. Grasland in Romolenpark II.

Abiotische factoren deel II

Alleen in de buitenranden van Romolenpark II is teelaarde aangebracht. In het centrale deel is opspuitzand aanwezig als bodem. De schrale zandbodem maakt de ontwikkeling van een soorten- en kruidenrijke vegetatie mogelijk en zorgt voor een goede waterkwaliteit in de centraal gelegen poel. De voedselrijke grondwallen zijn gunstig voor de ontwikkeling van beplanting en struweel.

Omdat de centraal gelegen poel in Romolenpark II op een schrale zandbodem ligt is de waterkwaliteit goed. In 1998 is hydrobiologisch onderzoek uitgevoerd in de poel (AquaSense, 1998). In dit onderzoek zijn organismen aangetroffen die kenmerkend zijn voor zowel voedselrijk als matig voedselrijk, schoon, zuurstofrijk water. Op grond van de resultaten van het betreffende onderzoek is de natuurwaarde van de centrale poel hoog genoemd. In de kleine poel op de teelaarde wal is in 1998 geen hydrobiologisch onderzoek uitgevoerd omdat de poel in dat jaar geen water meer bevatte door verlanding.

Flora deel II

De vegetaties in Romolenpark II zijn redelijk divers. In de vakken met struweel in de zuidrand en opgaande beplanting komen de volgende soorten voor: (schiet)wilg, els, iep, populier, berk, meidoorn en kornoelje. In de strook langs de Europavaart staat een gemengde beplanting met groepjes populier. In de grazige vegetatie komen overwegend soorten voor van minder voedselrijke gronden, zoals cypreswolfsmelk, zandraket, schijfkamille, slipbladige ooievaarsbek, wilde peen, wilde reseda, teunisbloem en klaproos. Op het oostelijk veld (tevens hondenlosloopgebied) is het maaibeheer sinds 2010 aangepast omdat hier rietorchissen zijn gaan groeien.

Op de bodem van de centrale poel is een dichte begroeiing van kranswieren duurzaam aanwezig. De oevers van deze poel zijn begroeid met onder andere heen, pitrus, riet en grote kattestaart.

Fauna deel II

In Romolenpark II zijn in 2005 11 soorten dagvlinders waargenomen (zie bijlage 3).

Beheer vanaf het ontstaan deel II

Het beheer is vanaf de aanleg tot 2008 door de gemeente Haarlem uitgevoerd. In 2007 heeft de IVN-werkgroep onder leiding van de heer van Schie voorgesteld een deel van het beheer van parkdeel II op zich te nemen. De IVN-werkgroep wil de ontwikkeling van natuurwaarden bevorderen door de bodem waarop een grazige vegetatie groeit te verarmen met zand. In 2010 / 2011 is een deel van de oever langs de Europavaart natuurvriendelijk gemaakt door een inham te maken (zie kaart 1).

3.4 Romolenpark III

Korte beschrijving deel III

Romolenpark III bestaat grotendeels uit bermvegetatie (zie figuur 4). In het park ligt een tankstation aan de Europaweg. Er loopt een voet- en fietspad door het park. Het fietspad in Romolenpark III maakt deel uit van een doorgaande fietsroute waar veel fietsers gebruik van maken. Aan de oostkant van het park ligt een bosvak. Het water van de Europavaart inclusief de rietrand aan de noordoever behoren ook tot het Romolenpark. Aan de westzijde tussen de Vinkenbrug en de Put van Vink ligt een bosvak dat bij het beheergebied Romolenpark III hoort (zie figuur 1).

Figuur 4. Romolenpark III gefotografeerd vanaf de noordzijde van de Europavaart.

Abiotische factoren deel III

In het gehele Romolenpark III bevindt zich een toplaag teelaarde van 30 cm. Tussen het fietspad en de rijbaan van de Europaweg droogt de strook grond in de zomer uit. In het parkdeel liggen geen poelen of waterpartijen.

Flora deel III

De in Romolenpark III voorkomende beheertypen zijn vlindergras, oeverbegroeiing en opgaande beplanting. In de vakken met struweel en opgaande beplanting komen de volgende soorten voor: els, wilg en es. In de ondergroei staan soorten als Gelderse roos en kornoelje. In de hoge kruidenvegetaties komen de volgende soorten voor: smeewortel, fluitenkruid, gewone berenklaauw, grote brandnetel en (dauw)braam. In bijlage 5 zijn waarnemingen van korstmossen weergegeven.

Fauna deel III

In de rietkraag aan de noordoever van de Europavaart broeden verschillende soorten riet- en watervogels. Van vlinders zijn geen gegevens beschikbaar. Wel zijn waarnemingen van slakken bekend. Deze zijn opgenomen in bijlage 4 van dit beheerplan.

Beheer vanaf het ontstaan deel III

Vanaf de aanleg van het park tot op heden is dit parkdeel beheerd door de gemeente Haarlem. Er is in parkdeel III geen werkgroep actief om extra natuurwaarden te ontwikkelen.

4 Analyse

4.1 Algemeen

Bij de beheersevaluatie is gebruik gemaakt van inbreng vanuit de werkgroep Romolenpark, de projectgroep en de stadsecoloog. Daarnaast zijn een beheersevaluatie en voorstel voor maatregelen van mevrouw M. Dekker uit 1999 en waarnemingen van de eerste auteur van dit rapport gebruikt.

Organisatie van het beheer

De uitvoering van het beheer in het park door de gemeente Haarlem past niet altijd bij de doelstellingen van het park en sluit niet altijd goed aan bij de activiteiten van de vrijwilligers. Het beheer door de gemeente Haarlem is momenteel niet voldoende gericht op de ontwikkeling van natuurwaarden. De uitvoering van beheermaatregelen wordt niet ingegeven door ecologische gronden.

Zowel de gemeente Haarlem als de werkgroepen hebben behoefte aan een beheerplan waarin de beheertypen en de planning en verdeling van de beheermaatregelen zijn vastgelegd.

4.2 Romolenpark I

Organisatie van het beheer

De werkgroep Romolenpark missen inhoudelijke ondersteuning op het vlak van beheerplanning en uitvoer van bepaalde beheermaatregelen. De taken en verantwoordelijkheden van het beheer zijn in de huidige situatie niet goed afgesproken. Afstemming van het beheerwerk tussen de werkgroep en de gemeente vindt plaats met verschillende contactpersonen. Hierdoor zijn werkzaamheden van de werkgroep en de gemeente niet goed op elkaar afgestemd.

Ontwikkeling bestaande begroeiing

De volgende ontwikkelingen in de bestaande begroeiing zijn gesignaleerd in Romolenpark I:

- De variatie/soortenrijkdom in plantengroei in Romolenpark I is sinds het vertrek van de hovenier in 1989 afgenomen.
- De werkgroep heeft verschillende soorten kruidachtige soorten planten aangeplant.
- De gewenste bloemrijke oevers van de vijver zijn niet tot ontwikkeling gekomen. Langs alle oevers is riet dominant aanwezig.
- De vijver heeft een te dikke baggerlaag
- De variatie/soortenrijkdom in houtige beplanting is afgenomen.
- Een aantal bomen raakt in de verdrukking.
- Er is/zijn door de gemeente moeraseden aangeplant in vak 15 (zie kaartbijlage 2).

- De zichtlijnen door het park en over de waterpartij zijn minder zichtbaar (zie kaartbijlage 6).
- Het park is minder geschikt geworden als leefgebied voor fauna.
- Door de dichte beplanting ervaren gebruikers van het park bepaalde delen als onveilig.

Toelichting

Een deel van de oorspronkelijk aangeplante kruidachtige planten is verdwenen doordat ze verdrongen zijn door andere soorten. Voor veel van de bloeiende soorten zijn minder rijk bloeiende teruggekomen. Voor de fauna (vlinders en andere insecten) is dat ongunstig. Deels heeft de afname van de soortenrijkdom te maken met de bezuinigingen in het beheer. Anderzijds heeft het te maken met de voedselrijke ondergrond waardoor onder andere grote brandnetel, groot hoefblad, bijvoet en andere stikstofminnende soorten dominant worden in de ondergroei. In het bosplantsoen is teveel beschaduwning waardoor de soortenrijkdom in de ondergroei is afgenomen. Onder de hazelaars op het westelijk deel van het eiland is bijvoorbeeld de stinzenbegroeiing door te sterke beschaduwning afgenomen. Omdat het doel van het heempark is een grote soortenrijkdom te laten zien, is deze ontwikkeling niet gunstig. De huidige boomstructuur in het parkdeel zorgt voor teveel beschaduwning en esdoorn is een ongewenste soort in het park. De moeraseik in vak 15 (zie kaartbijlage 2) is inmiddels zo groot geworden dat te veel licht wordt weggenomen van de vegetatie eronder. Bladval leidt tot verruiging van de grazige vegetatie. Omdat het een vrij klein veldje is, verdwijnt de openheid op die plek en is een goede vegetatieontwikkeling eronder niet meer mogelijk.

Een aantal jaren terug werd al het struweel eens in de vier jaar teruggesnoeid. Voor veel soorten is dit snoeiregime te intensief geweest. Soorten als Gelderse roos, besdragende struiken en egelantierroos verdragen intensieve snoei minder goed dan hazelaar en vogelkers. Ook braam is bestand tegen intensief snoeien en doet het erg goed op de voedselrijke bodem. Daardoor zijn hazelaar, vogelkers en braam nu te dominant geworden in de struiklaag en zijn gewenste soorten struiken verdwenen.

In de oevers van de waterpartij zijn riet en lisdodde sterk dominerende soorten geworden (zie figuur 5). Dit heeft mogelijk te maken met het feit dat in de afgelopen jaren de oevervegetatie niet jaarlijks gemaaid en afgevoerd is. Ook slaan veel elzen op in de oevers. De gewenste peildynamiek in de vijver waarmee variatie in oeverbegroeiing wordt gestimuleerd is niet voldoende omdat de stuwtes niet waterdicht zijn. De baggerlaag in de vijver is te dik geworden en benadeelt de vegetatieontwikkeling en waterkwaliteit. Het veldje krabbenscheer in de vijver is verdwenen. Mogelijk is de afname van de bedekking waterplanten mede veroorzaakt door de aanwezigheid van de rode Amerikaanse rivierkreeft. Deze kreeft knipt waterplanten af waardoor schuilplaatsen voor allerlei macrofauna, vissen en amfibieën verloren gaan.

Figuur 5. De centrale vijver in Romolenpark. De dominantie van riet en lisdodde in de oeverbegroeiing is duidelijk te zien.

Figuur 6. Gestort maaisel aan de oostkant van de Laan van Angers waardoor verrijking van de bodem en vervolgens verruiging van de vegetatie kan optreden.

Veranderingen in de inrichting

In het Romolenpark I staat een bord met informatie over het park. Deze informatievoorziening bevat goed. Omdat het bord een meter van het pad afstaat moet men om het te kunnen lezen in de berm van het pad gaan staan. Er zal vanaf het pad tot aan het informatiebord een verharding worden aangelegd om dit op te lossen. Om de oriëntatie mogelijkheden voor parkbezoekers te verbeteren komen er bij de twee hoofdingangen plattegronden. Omdat vogels afval uit de afvalbakken pikken worden er kleppen op de bakken aangebracht. Waar mogelijk wordt gezocht naar mogelijkheden om een natuurlijke verbinding te maken voor dieren tussen het park en de noordoever van de Europavaart.

Wensen van gebruikers

Sterk dichtgegroeide delen van Romolenpark I worden door wandelaars als onveilig ervaren. Dit geldt onder andere voor de uitgang in de zuidwesthoek van het park. Bewoners van Europawijk hebben behoefte aan recreatief groen; een nabijgelegen wandelgebied met natuurwaarden en recreatiemogelijkheden zoals een picknickplaats. Het is dus wenselijk dat in het park open, zonbeschenen veldjes behouden blijven. Ook is er behoefte aan het park als gelegenheid voor natuureducatie. Er vinden excursies plaats door leden van de plaatselijke afdeling van IVN en de KNNV.

Overig

De bij aanleg van het park bedoelde zichtlijnen door het park zijn niet meer duidelijk aanwezig (zie kaartbijlage 6). Zowel de opgaande beplanting als kruidachtige begroeiing is op bepaalde locaties hoog opgeschoten en belemmeren het zicht door het park. Hierdoor heeft men vanaf sommige bankjes geen vrij uitzicht meer op het park.

Regelmatig wordt maaisel tijdelijk onder de beplanting langs de Laan van Angers opgeslagen (zie figuur 6). Hierdoor kan de bodem voedselrijker worden waardoor verzuuring en soortenverarming kan optreden.

De ophaaltermijn van het afval is goed (eenmaal per drie weken). De prullenbakken worden regelmatig per auto geleegd. Hierdoor ontstaan soms sporen naast de paden.

Van snoeihout zijn de afgelopen jaren rillen gevormd onder opgaande beplanting (zie figuur 7). Dit is gunstig voor allerlei insecten, kleine zoogdieren en vogels die de rillen kunnen benutten als schuilplaats en nestplaats. Het is de bedoeling dat al het snoeihout in het park in rillen en stapels verwerkt wordt om het aanbod aan dood hout in het park te vergroten. De rillen kunnen strategisch worden neergelegd om te voorkomen dat bezoekers van het park lopend, met de fiets of met brommers van de paden afgaan.

Figuur 7. Takkenril in het bosplantsoen.

Tabel 4.2 Overzichtstabel belangrijkste knelpunten Romolenpark I

Beheerseenheid/onderwerp	Opmerking/ Aandachtspunt	Oplossingsrichting
Paden	Brommers rijden door het park Brommers, fietsers en wandelaars begeven zich buiten de paden	Met takkenrillen en houtstapels kan betreding van groenstroken worden voorkomen
Belevingswaarde	Delen worden als onveilig ervaren, geen doorzicht door park	Meer overzicht aanbrengen, zichtlijnen op kaart vastleggen en beheren (zie kaart 6)
Beheer grazige vegetatie	Insporing door machines	Maaimethode aanpassen
Oeverbegroeiing	Dominantie van riet en lisdodde	Intensief maaien en onder water afsnijden Peildynamiek in vijver herstellen door reparatie stuwtjes
Struweel en opgaande beplanting	Te weinig divers, geeft de ondergroei te veel schaduw Dominantie van braam Aangeplante uitheemse sierheesters	Soortenrijkdom vergroten, mantelranden herstellen Ongewenste struiken verwijderen
Vijver	Te ondiep, te voedselrijk	Baggeren
Monitoring	Te weinig gegevens over soortensamenstelling grazige vegetatie	Diversiteit graslanden monitoren

4.3 Romolenpark II

Ontwikkeling bestaande begroeiing

De grazige vegetatie in Romolenpark II heeft zich niet goed ontwikkeld. Het aandeel voor vlinders belangrijke bloeiende soorten is door vergrassing afgenomen. Deze vergrassing wordt veroorzaakt door beschaduwing en bemesting in de vorm van bladval en hondenpoep. Het gefaseerde beheer ten behoeve van vlinders is niet altijd op het juiste tijdstip uitgevoerd. De vlinderstand lijkt afgenomen ten opzichte van vijf jaar geleden. Er is geen sprake meer van een rijke vlinderstand zoals beoogd bij het ontwerp van het park.

In Romolenpark II is op verzoek van gebruikers het informele zandpad vervangen door een houtsnipperpad. Bij aanleg is de bloemrijke zoomvegetatie aangetast. Vanwege de sterke nutriëntentoevoer vanuit de houtsnippers naar de omliggende vegetatie heeft de gemeente Haarlem het pad geasfalteerd.

De houtige begroeiing langs de Europavaart is inmiddels erg dicht gegroeid. Hierdoor ontwikkelt de kruidenbegroeiing in de zoom zich niet goed. Waar mogelijk zou gezocht moeten worden naar samenhang en aansluiting met de noordoever van de Europavaart. Vogels en insecten maken gebruik van beide oevers. Aan de noordkant zou ook gestreefd kunnen worden naar een goed ontwikkelde kruidlaag van inheemse soorten.

De begroeiing aan de zijde van de Europaweg is in de afgelopen jaren te sterk ontwikkeld. De wilgen en populieren die er staan zijn te groot en geven nu veel schaduw aan het struweel eronder. De wilgen zouden plaats moeten maken voor de begroeiing eronder.

De poel in het midden van het park raakt steeds meer beschaduwd door opslaande elzen (zie figuur 8). De beschaduwing die deze bomen veroorzaken is ongunstig voor de vegetatie in en om de poel. Ook komt er door de bomen veel blad terecht in de poel waardoor de waterkwaliteit verslechtert. Deze ontwikkeling is niet wenselijk.

Figuur 8. Zicht op de centrale poel in Romolenpark II vanaf de westelijke oever. Opslag van teruggezette elzen is te zien aan de oostzijde van de poel.

Wensen van gebruikers

Gebruikers van Romolenpark II waarderen het open, zonbeschenen veld in het park. De beschutte vijver in het centrale deel is een rustige plek voor natuurbeleving. Het park is van belang als hondenuitlaatplaats. In Romolenpark II worden delen als onveilig ervaren vanwege beperkte mate van verlichting en sterk verdichte begroeiing.

Overig

De bebording levert nog niet de volledige duidelijkheid op omtrent functies van het park (zie figuur 9). Hondenbezitters blijken vaak niet te weten dat het hondenlosloopgebied alleen Romolenpark II betreft en de twee andere parken geen losloopgebied zijn.

Figuur 9. Romolenpark II gefotografeerd vanaf de Laan van Angers. Op de foto zijn het recent gemaaide grasland, het zandpad met houtsnippers, prullenbak en hondenloslooppaatsbord te zien.

Tabel 4.3 Overzichtstabel belangrijkste knelpunten Romolenpark II

Beheerseenheid/onderwerp	Opmerking/ Aandachtspunt	Oplossingsrichting
Struweel en opgaande beplanting	Te breed waardoor te veel beschaduwing	Dunnen houtachtige soorten
Aandeel bloeiende planten	Afgenomen	Beschaduwing en bemesting terugdringen, op zonnige locaties de bodem verschralen met zand
Monitoring	Te weinig gegevens over soortensamenstelling grazige vegetatie, fauna en ontwikkeling poelen	Graslandsoorten en fauna monitoren
Belevingswaarde	Wordt als onveilig ervaren	Begroeiing op betreffende locaties open maken

4.4 Romolenpark III

Ontwikkeling bestaande begroeiing

Boschages

De dichte boschages in Romolenpark III zijn ontoegankelijk voor mensen en daardoor aantrekkelijk voor vogels, zoogdieren en insecten.

Grazige vegetaties

Het gras langs de paden voldoet aan de wensen ten aanzien van overzichtelijkheid. Het gefaseerd beheer van de grazige vegetatie wat bestaat uit maaien en afvoeren wordt goed uitgevoerd. De soortensamenstelling is nooit gemonitord en daarom is niet bekend of het gevoerde beheer heeft geleid tot een soortenrijkere vegetatie. Het is wenselijk over monitoringgegevens te beschikken zodat de ontwikkeling van de vegetatie gevolgd kan worden.

Aan de westzijde is Romolenpark III arm aan begroeiing. Het ontbreekt aan schuilplaatsen voor fauna. Om dit deel van het park geschikt te maken als leefgebied voor diverse soorten insecten, kleine zoogdieren en vogels is het gewenst meer begroeiing aan te brengen.

Het eutrofe water van de Europavaart beïnvloedt de natuurdoelen van het Romolenpark III niet.

Wensen van gebruikers

Voor de meeste gebruikers is de overzichtelijkheid van Romolenpark III in de huidige vorm prettig. De visuele aantrekkelijkheid van het park is echter beperkt.

Voor de fietsers die gebruik maken van de doorgaande route is het van belang dat de paden goed begaanbaar en verlicht blijven. Beplanting te dicht langs het pad is niet wenselijk omdat dit het gevoel van sociale veiligheid negatief beïnvloedt.

Tabel 4.4 Overzichtstabel belangrijkste knelpunten Romolenpark III

Beheerseenheid/onderwerp	Opmerking/ Aandachtspunt	Oplossingsrichting
Struweel en opgaande beplanting	Ontoegankelijk voor mensen dus goed voor de fauna Zoomvegetatie ontbreekt	Behoud ontoegankelijkheid Zomen ontwikkelen langs bosplantsoen
Grazige vegetatie	Te open en onbeschut voor de fauna Bloemrijke bermen verdwenen	Planten van solitaire heesters die als schuilplaats kunnen functioneren
Monitoring	Te weinig gegevens om resultaat beheer te meten	Graslandsoorten en fauna monitoren
Belevingswaarde	Te beperkt	Diversiteit aan begroeiingstypen vergroten

5 Beheerplan

5.1 De organisatie van het beheer

Binnen iedere werkgroep is er een contactpersoon voor de gemeente. Bij de gemeente zijn de contactpersonen de dagelijks beheerders van het park.

Er is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Haarlem en de werkgroep Romolenpark (actief in Romolenpark I) en de werkgroep van het IVN (actief in Romolenpark II). In dit beheerplan is per vak beschreven wie verantwoordelijk is voor het beheer. De gemeente voert geen beheer uit in vakken waar de beheergroep volgens dit plan verantwoordelijk voor is.

Als een van de twee werkgroepen het beheer niet kan uitvoeren wordt dit gemeld bij de contactpersoon van de gemeente. In eerste instantie wordt er gekeken of de andere werkgroep het betreffende beheerwerk kan overnemen. Als dat niet mogelijk is zal de gemeente het beheerwerk uitvoeren.

Als de gemeente de inrichting of het beheer van het Romolenpark wil wijzigen wordt dit vooraf besproken met de werkgroepen.

In een digitaal logboek (bijvoorbeeld Dropbox) worden uitgevoerde werkzaamheden na afronding beschreven. De uitvoerende partijen kunnen met behulp van het logboek de actuele stand van het beheer inzien.

De gemeente ondersteunt het werk van de werkgroepen met het leveren van plantmateriaal en werkgereedschap.

5.2 Beheervisie

De gemeente Haarlem beschouwt het Romolenpark als een belangrijke groene uitloper die vanaf de groene westkant Schalkwijk in loopt. Het beheer van het Romolenpark zorgt voor behoud en ontwikkeling van natuurwaarden, een goede visuele kwaliteit van het groen en mogelijkheden voor natuurrecreatie en educatie.

Flora en fauna

Voor allerlei fauna wordt het aanbod aan schuil- en verblijfplaatsen in het park groter door de structuuropbouw van de begroeiing te verbeteren en rillen van snoeihout aan te brengen onder opgaande begroeiing.

De waterkwaliteit in de waterelementen verbetert en de kwaliteit van het leefgebied voor waterorganismen neemt toe. Er is geen ophoping van bladval en slib dat een belemmering kan vormen voor de aanwezigheid en voortplanting van waterinsecten

en amfibieën. De soortenrijkdom van de oeverbegroeiing wordt door het beheer bevorderd waardoor de oevers geschikt worden als leefgebied voor waterinsecten en amfibieën. Door deze ontwikkelingen ontstaat er voor amfibieën geschikt voortplantingswater, land- en overwinteringsbiotoop.

De betekenis van Romolenpark voor dagvlinders wordt hersteld door de ontwikkeling van bloemrijk grasland en voortzetting van het vlindervriendelijk beheer zoals het gefaseerd maaien en het laten overstaan van kruidachtige grazige vegetaties in de winter. Voor dagvlinders worden groeiplaatsen van belangrijke waardplanten zoals bijvoorbeeld brandnetels en verschillende soorten vlinderbloemigen door aangepast beheer bevorderd.

Migratiemogelijkheden voor kleine zoogdieren, vogels en insecten in Romolenpark worden versterkt door:

- het aanbrengen van solitaire struiken in Romolenpark III;
- de ontwikkeling van zomen met overjarige kruiden langs bosplantsoen die zorgen voor beschutting en leefgebied;
- de bloemrijkdom van graslanden te herstellen en waardplanten van dagvlinders in stand te houden;
- de structuur van houtige bestaande begroeiingen te verbeteren;
- de overkant van de Europavaart te betrekken bij het (beheer van) het park.

De noordoever van de Europavaart wordt betrokken bij het Romolenpark; zowel qua sfeer als wat betreft ecologische functie voor vogels en insecten.

Bij nieuwe aanplant wordt zoveel mogelijk gekozen voor inheemse soorten. Bij uitzondering en met zeer goede onderbouwing kan hiervan worden afgeweken. Bij de keuze van kruiden en heesters spelen de educatieve en ecologische waarde een rol. Opvallend bloeiende of vruchtdragende planten hebben de voorkeur.

In Romolenpark 1 worden gekapte bomen en snoeihout mits ze niet ziek zijn verwerkt in het park om het aandeel dood hout te vergroten.

Inrichting en visuele kwaliteit

De paden behouden als primair doel de ontsluiting van het Romolenpark voor wandelaars. Geheel Romolenpark blijft vrij toegankelijk, maar de duidelijkheid omtrent wat wel en niet mag in de parken wordt verbeterd. Delen waar honden los mogen lopen, zijn goed aangegeven.

De ontsluiting van doorgaande routes geschiedt middels asfaltpaden. De staat van onderhoud van de verharding draagt bij aan de verschijningsvorm van het terrein. De verharding blijft er daarom verzorgd uitzien; vrij van onkruid, blad en mossen. De snipperpaden in Romolenpark I dragen bij aan de natuurlijke uitstraling en staan de vegetatieontwikkeling (als gevolg van aanbrengen van houtsnippers) niet in de weg.

Het meubilair in het park is schoon en heel. De gemeente voert het onderhoudswerk aan meubilair uit.

De parken zijn voor de gebruikers aantrekkelijk vanwege de open, zonbeschenen vegetaties waar veel bloemen bloeien en veldjes met picknickmogelijkheden.

De beoogde soortenrijkdom aan inheems soorten biedt gelegenheid voor excursies voor scholen en natuurverenigingen.

Romolenpark biedt mensen in de flats aan de noordkant van het park een groen uitzicht.

5.3 Beheermaatregelen

Het Romolenpark is verdeeld in vakken met verschillende begroeiingen. De vakkenkaarten vormen de basis voor het beheer. In de tabellen die bij de vakkenkaarten horen zijn per parkdeel de verschillende beheerpakketten beschreven. Per beheerpakket zijn bijbehorende beheermaatregelen, planning en overige bijzonderheden beschreven. In de kaartbijlagen 2 t/m 4 zijn de vakkenkaarten opgenomen. De tabellen met beschrijving van de beheerpakketten staan in de tabelbijlagen 1 t/m 3. In bijlage 1 zijn streefbeeld van de belangrijkste beheerpakketten opgenomen.

Romolenpark I

In de komende beheerperiode wordt Romolenpark I ontwikkelt tot een heempark met ecologische en natuurrecreatieve waarde. Omdat in dit park naast de gebruikelijke beheersingrepen, zoals maaien en snoeien, door de werkgroep Romolenpark veel handmatig wieden en fijn snoei- en maaiwerk plaatsvindt, zijn hoge natuurwaarden en grotere diversiteit in flora en fauna te bereiken.

Romolenpark II

In de komende beheerperiode worden in Romolenpark II de natuurwaarden versterkt. De ontwikkeling van bloemrijk vlindergras, structuurrijk bosplantsoen en soortenrijke oevers zorgen voor geschikt leefgebied voor allerlei soorten fauna.

Romolenpark III

In Romolenpark III worden in de komende beheerperiode de natuur- en visuele waarden versterkt door de ontwikkeling van bloemrijke vlindergraspercelen en de aanplant van besdragende en bloeiende struiken in een structuurrijk bosplantsoen.

6 Monitoring en evaluatie beheer

6.1 Monitoring flora en fauna

In de beheerperiode 2012 - 2022 gaan als gevolg van de uitvoering van de in dit rapport beschreven (beheer)maatregelen in Romolenpark veranderingen in begroeiingstypen en verspreiding van soorten optreden. Om een goed beeld te hebben van de veranderingen en tijdig ongewenste effecten te signaleren en eventueel het beheer aan te passen is het noodzakelijk dat jaarlijks wordt gemonitord.

Voorgesteld wordt de monitoring uit te voeren aan de hand van doelsoorten. De belangrijkste ecologische doelstelling is het ontwikkelen van een bloemrijke graslandvegetatie op het terrein en een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie in de poelen en de vijver. Soorten die gerelateerd zijn aan deze vegetaties (vlinders, libellen en sprinkhanen) geven een realistisch beeld van de mate van ontwikkeling ervan.

Het monitoringplan ziet er als volgt uit:

hoofdgroep	te monitoren onderdelen	wijze van monitoring	frequentie minimaal
vegetaties	te maaien grasland binnen parkbegrenzing	bepalen soortenrijkdom en bedekking kruiden in vast proefvlak	1x/5jaar
vegetaties	oeverbegroeiing	bepalen soortenrijkdom en bedekking kruiden in vast proefvlak	1x/5 jaar
insecten: sprinkhanen, (grasland)vlinders, libellen	vlindergras, hoge kruiden, oeverbegroeiing	landelijk vastgestelde methodieken (bijvoorbeeld vaste insectenroute)	1x/5 jaar

Los van de voorgestelde monitoring verdient het aanbeveling losse waarnemingen te blijven registreren.

6.2 Evaluatie beheermaatregelen

Aanbevolen wordt om de uitgevoerde beheermaatregelen en het resultaat hiervan in de vorm van de monitoringgegevens eenmaal in de vijf jaar te evalueren met de werkgroepen. Het doel van de evaluatie is om vast te stellen of doelstellingen uit dit beheerplan gehaald zijn en wat hiervan de oorzaak is. De beherende partijen kunnen aangeven waar zich problemen voordoen en bijzonderheden aangeven.

7 Literatuur

- AquaSense, 1998. Hydrobiologische waardering van de Meerwijkplas en omliggende wateren in Haarlem.
- Gemeente Haarlem, 2006. Beleidskader Openbare Ruimte. Haarlem.
- Gemeente Haarlem, 200x. Bomenverordening. Haarlem.
- Gemeente Haarlem, 200x. Bomenplan Haarlem. Haarlem.
- Vonk, D.H., 1983. Beheersplan Europavaartpark. Gemeente Haarlem.
- Veling, K. 2006. Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden. Uitgeverij KNNV, Zeist.

Kaart 1. Definitief ontwerp Integrale vernieuwing Europawijk Zuid - Fase 1

Definitief Ontwerp Integrale Vernieuwing Europawijk Zuid - Fase I

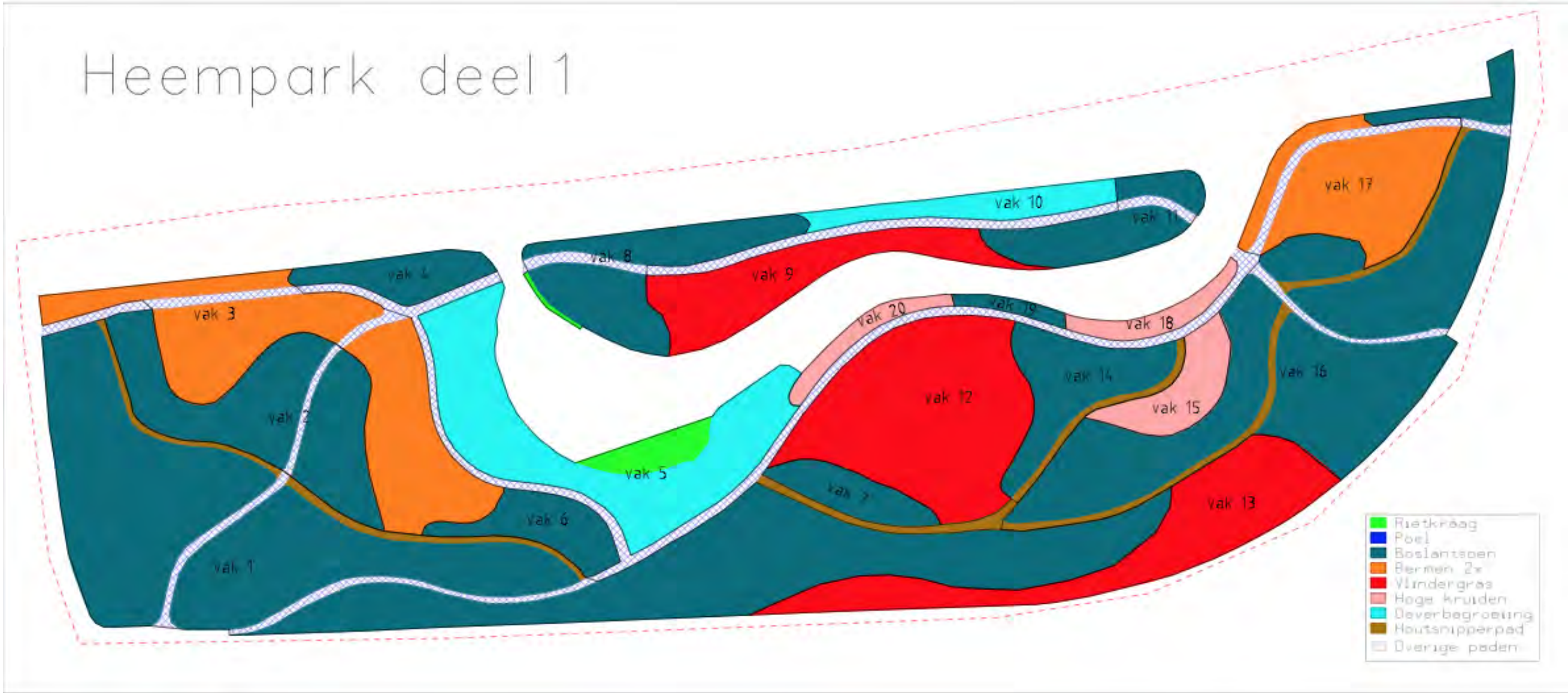
Legenda

- Boom (nieuw)
- Boom (bestaand)
- Boom (vervangen)
- Boom (te rooien)
- Aanlegplaats boot (5 x 2,5m)
- Gemeentegroen
- Bosplantsoen
- Heestervak
- Oevergedeelte
- Plasdras zone
- Dubbele mast 7m met 2x alra III 36Watt
- Enkele mast 5m met Altra II 24Watt
- Enkele paaltopmast 4m met KIO 24Watt
- Europamast enkel 9m met Onyx 70Watt dim
- Huidige verlichting

wijk: <i>Stadsdeel Zuid</i>		get.:	gpc.:	datum:
STEDENBOUW EN ONTWERP HAARLEM				
Project: Europawijk Zuid - Definitief Ontwerp - Fase I				
Onderwerp: Integrale Vernieuwing Openbare Ruimte (IVOREZ)				
 Stedenbouw en Ontwerp				
datum: 07-08-2008	opdrachtgever: P. Meester	tekening: 907LS001	wijziging: 1	
schied: 1-1000	getekend: M. van der Meulen	getekend:		
formaat: A0	M. van der Meulen	getekend:		
bestek:				

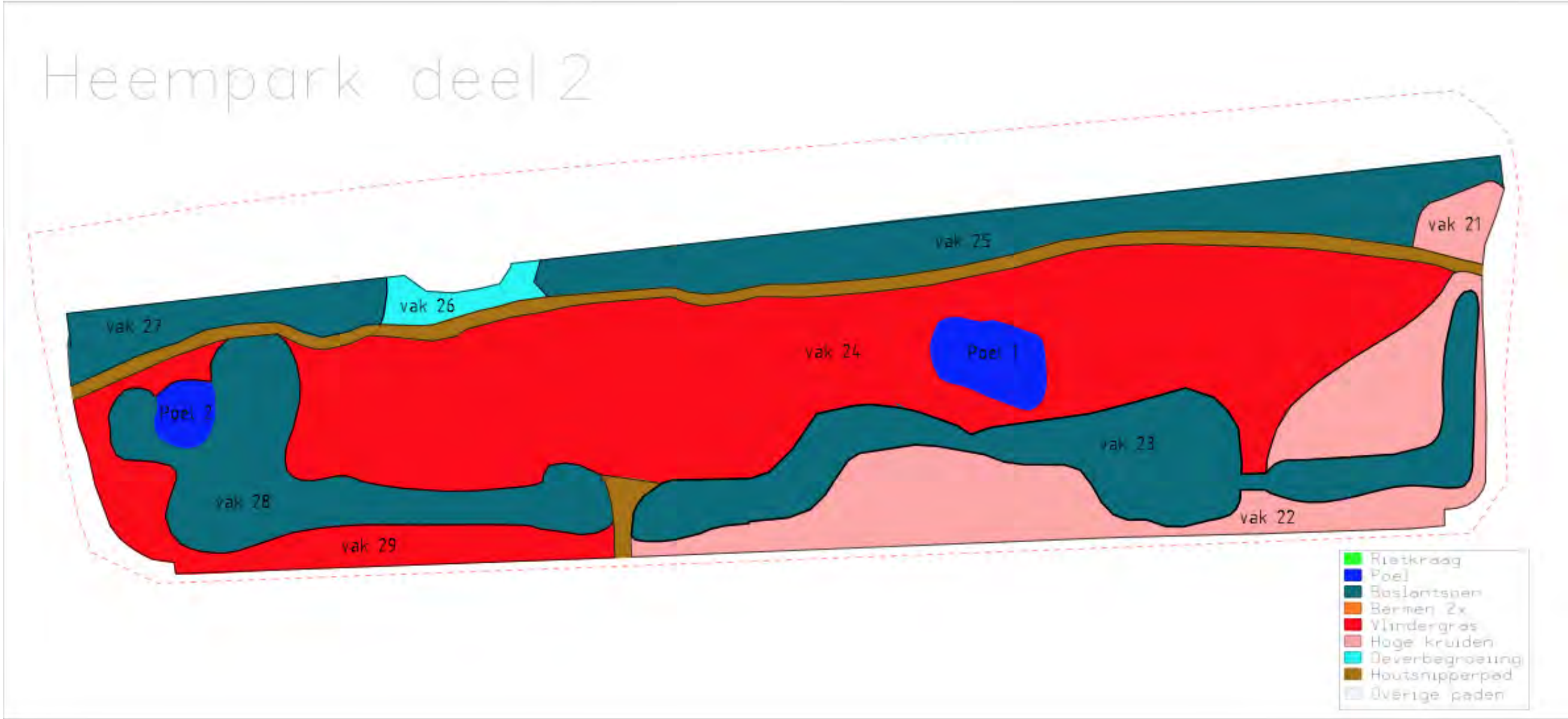
Kaart 2. Vakkenkaart Romolenpark I

Kaart 3. Vakkenkaart Romolenpark II

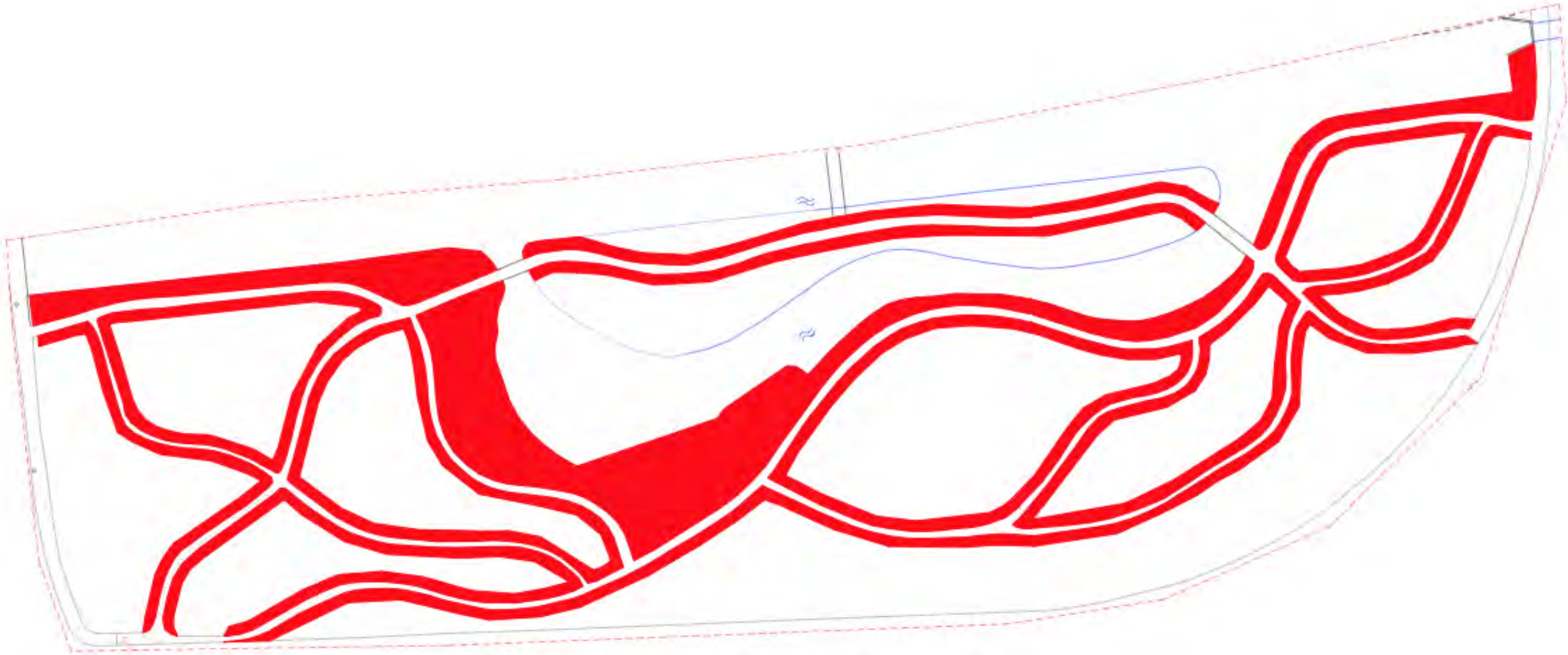
Kaart 4. Vakkenkaart Romolenpark III

Kaart 5. Participatiekaart

In rood is aangegeven waar de werkgroep Romolenpark werk uitvoert

■ Participatie

Heempark deel 1

Tabel 1. Beheertabel Romolenpark I

Vak	Beheerpakket	Maatregelen volgens beheerpakket	Periode	Bijzonder beheer	Eenmalige maatregelen	Uitvoering	Onderbouwing gekozen beheer	Beeld	Basis soorten
1	Bosplantsoen (Gesloten bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 20-40 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde Liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten zoals Vogelmelk en Sneeuwkllokjes aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar ongewenste kapvergunning plichtige bomen weghalen en als het nodig mocht zijn herplanten met andere soorten, om het dichte beeld te behouden.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als gesloten bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	Gesloten bos. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. De beplanting aan de zuid-, westelijke en oostelijke randen van geheel Romolenpark behoudt zijn functie als natuurlijke begrenzing van het park. De kronen van de bomen mogen hier sluiten. Rij lindes langs het pad zoveel mogelijk behouden, mogelijk versterken. Dood hout kan blijven liggen, mits het geen gevaar vormt.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
2	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten zoals Vogelmelk en Sneeuwkllokjes aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter), M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als middenbos bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	Open bos met struiken. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
3	Bermen 2	2 keer per jaar maaien bermen en taluds, afvoeren maaisel	1 ^o keer vanaf 1 juni tot 15 juli 2 ^o keer maaien vanaf 1 september tot 1 oktober	Maaisel maximaal 2 dagen na maaien laten liggen. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is.	Een rij knotwilgen (Salix Caprea) aanbrengen langs de Europavaart. De knotwilgen daarna om en om snoeien, 1 keer in de 4 jaar)	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	Dit vak was voorheen open bos, speelgazon en kruiden met gras. Nu is het allemaal kruiden en gras. Daarom is gekozen voor bermbeheer.	Een soortenrijke middelhoge vegetatie van ruw gras waarin ook snelgroeiende kruidachtige aanwezig zijn.	Geen Rode klaver inzaaien, die is voor honingbijen onbruikbaar en geeft te veel bladgewas, wat de andere soorten verstikt. Klaproos, Witte klaver, Wilde reseda, Gewoon duizendblad, Gewone margriet, Knoopkruid, Muskuskaasjeskruid, Gewone ossetong, Beemdooievaarsbek, Wilde peen en Wilde Pastinaak
4	Bosplantsoen (Struweel)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden. Maaien onder de bank gebeurd als het nodig is.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Aanbrengen van een Wilg vlak voor de brug.	Al het beheer door de vrijwilligers m.u.v. snoeien.	Was oorspronkelijk midden bos en zal nu struweel worden met volwassen struiken en een grote wilg. Dit beheer is aangepast in verband met het beeld en de mogelijke ecologische kansen die te behalen zijn.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk met volwassen struiken. Aan de noordkant is er vanuit het park hier en daar zicht op de wijk en op de noordoever die qua sfeer en begroeiing bij het park lijkt te horen.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Ruwe berk, Schietwilg, en met name Zwarte els.

5	Oeverbegroeiing	Jaarlijks 1 a 2 keer maaien en afvoeren oeverbegroeiing. Bij het maaien sparen van markante kruidachtige planten, zoals pluimzegge en dotterbloem. Riet op plekken waar dit niet gewenst is onderwater afmaaien.	Maaien en mei en september. Riet maaien in april, juni en augustus	Riet op plekken waar dit niet gewenst is 3 keer per jaar maaien, om de zichtas over de vijver open te houden, de zichtas loopt over de vijver richting vak 9. Daarnaast is dit vooral bij de koppen van versmallingen in de watergang en op plaatsen waar vanaf het pad zicht op de waterpartij gewenst is. Houtige opslag van Els en Wilg verwijderen, door onder de watergrens te wieden.	Her-invoer Krabbenscheer. Aanpak Rivierkreeft, door hem te verwijderen.	Al het beheer door de vrijwilligers.	Dit vak was kruiden met gras en zal nu beheerd worden als oeverbegroeiing. Er zal rekening gehouden worden met de zichtas die over de vijver richting vak 9 loop. Deze zichtas zal open gehouden worden.	Een in hoogte afwisselende soortenrijke begroeiing van stikstof- en waterminnende planten. Het streefbeeld voor de vijverpartij is een goed zichtbare vijver met rijk bloeiende en goed ontwikkelde oevers qua structuur. De hoeveelheid drijvende waterplanten is maximaal 20-25%. Er wordt naar gestreefd zo min mogelijk water in te laten van de Europavaart. Rondom de Wilgenstruik, Riet weg houden. Groot Hoefblad mag niet voorbij de berk komen.	Dotterbloem, Gele lis, Moerrasandoorn, Watermunt, Moerrasaspirea, Moerras vergeet me niet, Heelblaadje, Grote kattestaart, Moeraswolfsmelk, Pluimzegge, Moerasrolklaver, Voggelwikke, Gewone engelwortel, Langbladerige ereprijs.
6	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, lep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25% rillen en 75% versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken domimant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, wilde liguster, wegedoorn en egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van gelderse roos, taxus en hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Rooien 1 a 2 Hazelaars. Bij het snoeien van de hazelaars, hazelaars kiezen die elkaar beginnen te beconcurreren.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als middenbos bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	Open bos. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten.
7	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, lep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Verwijderen of snoeien van te veel aan Hazelaars.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als middenbos bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	Open bos. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten.
8	Bosplantsoen Struweel en midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, lep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is. Een aantal hazelaars zullen gerooid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als gesloten bos. Dit zal midden bos worden.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk met meerdere stinseplanten. Aan de noordkant is er vanuit het park hier en daar zicht op de wijk en op de noordoever die qua sfeer en begroeiing bij het park lijkt te horen. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Ruwe berk, Schietwilg, en met name Zwarte els.

9	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november		Verwijderen deel van het Koninginnekruid, zodat nog maar 1 derde deel van het vak hiermee vol staat. Indien nodig komende jaren herhalen.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
10	Oeverbegroeiing	Jaarlijks 1 a 2 keer maaien en afvoeren oeverbegroeiing	Maaien en mei en september. Riet maaien in april, juni en augustus	Houtige opslag van Els en Wilg verwijderen, door onder de watergrens te wieden. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is. De knotwilgen om en om snoeien (een keer in de 4 jaar).	Koninginnekruid mag hier voorkomen, maar niet dominant.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Dit vak zal oeverbegroeiing blijven zoals het nu ook al in beheer is.	Een in hoogte afwisselende soortenrijke begroeiing van stikstof- en waterminnende planten. Riet en Lisdodde zijn alleen plaatselijk dominant aanwezig.	Kattestraat, Pijlkruid, Waterweegbree, Gele lis, Egelskop, Pluimzegge en Heen.
11	Bosplantsoen (Struweel)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, lep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Enkele Hazelaars zullen worden gerooid.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Aanbrengen van treurwilg en schietwilg om het nieuwe gebouw minder zichtbaar te maken.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Dit deel zal hakhout blijven met enkele struiken.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Aan de noordkant is er vanuit het park hier en daar zicht op de wijk en op de noordoever die qua sfeer en begroeiing bij het park lijkt te horen. Beeld: een hakhoutbosje van bomen en struiken met op plaatsen waar hier ruimte voor is, een rand van kruiden en/of gras. De bedekking van de boomlaag varieert van 30% tot maximaal 60%. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
12	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november			Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	Gras met verschillende kruiden. Schaduw zal zo beperkt mogelijk worden gehouden.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en verserkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, scherpe boterbloem, gewone margriet, knoopkruid, wikke's, pastinaak, pinksterbloem, reukgras, ossetong, duizendblad en smalle weegbree.
13	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november			Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	Dit deel zal in beheer blijven als vlindergras.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en verserkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, scherpe boterbloem, gewone margriet, knoopkruid, wikke's, pastinaak, pinksterbloem, reukgras, ossetong, duizendblad en smalle weegbree.

14	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, wilde liguster, wegedoorn en egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van gelderse roos, taxus en hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van het vak (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als geslotenbos, maar zal middenbos worden waarbij er tussen de bomen ca een halve kroom ruimte open houden.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondсроos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
15	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren	Van 1 oktober tot 1 november		Snoeien van meer dan 30% van de Amerikaanse moereseik	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	De Amerikaanse eik zorgt voor te veel schaduwwerking en te veel bladval. Hierdoor komen de hoge kruiden niet goed tot hun recht. Streven is een variatie aan kruiden.	Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.
16	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak elk jaar gesnoeid worden. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is. De beheergroep zal dit uitvoeren.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Slechte populieren verwijderen. Hazelaars snoeien, Rozen vrijzetten.	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter). M.u.v. van het snoeien van struiken.	Het is aangelegd als middenbos bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk met meerdere stinsenplanten. De beplanting aan de zuid-, westelijke en oostelijke randen van geheel Romolenpark behoudt zijn functie als natuurlijke begrenzing van het park. Dood hout kan blijven liggen mits het geen gevaar vormt. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon. Braam mag aan de buitenrand van het park aanwezig zijn, midden in dit vak is het niet gewenst.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondсроos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
17	Bermen 2	2 keer per jaar maaien bermen en taluds, afvoeren maaisel	1 ^e keer vanaf 1 juni tot 15 juli 2 ^e keer maaien vanaf 1 september tot 1 oktober	Maaisel maximaal 2 dagen laten liggen.	Herstellen van de elzenboog door aanplant van Elzen op open plekken (oude elzen blijven staan).	Al het beheer door de gemeente. De vrijwilligers doen het beheer van de randen van paden (ca. 2 meter).	Het streefbeeld voor dit vak was speelweiden en een deel kruiden zonder gras. Het beheer zal veranderen is berm beheer om de ecologische en belevingswaarde hoger te krijgen.	Een soortenrijke middelhoge vegetatie van ruw gras waarin ook snelgroeiende kruidachtige aanwezig zijn.	Geen Rode klaver inzaaien, die is voor honingbijen onbruikbaar en geeft te veel bladgewas, wat de andere soorten verstikt. Klaproos, Witte klaver, Wilde reseda, Gewoon duizendblad, Gewone margriet, Knoopkruid, Muskuskaasjeskruid, Gewone ossetong, Beemdooievaarsbek, Wilde peen en wilde Pastinaak
18	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren	Van 1 oktober tot 1 november			Al het beheer door de vrijwilligers. M.u.v. van het snoeien van struiken.		Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.

19	Bosplantsoen (hakhout)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaaillingen (o.a. Esdoorn, lep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken dunnen door 40% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli	In de volgroeide fase: Opslag van bomen verwijderen. Hazelaar terugzetten, wanneer de hazelaar in aanraking komt met boomvormers.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Al het beheer door de vrijwilligers. M.u.v. van het snoeien van struiken.		De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Een strook beplanting die bestaat uit een struikenlaag met her en der verspreide bomen. De struiken kunnen uitgroeien tot hun volwassen fase. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheemse houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondсроos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Ruwe berk, Schietwilg, en met name Zwarte els.
20	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren. Solitaire struiken een keer in de 4 jaar snoeien	Van 1 oktober tot 1 november			Al het beheer door de vrijwilligers. M.u.v. van het snoeien van struiken.		Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.

Tabel 2. Beheertabel Romolenpark II

Vak	Beheerpakket	Maatregelen volgens beheerpakket	Periode	Bijzonder beheer	Eenmalige maatregelen	Uitvoering	Onderbouwing gekozen beheer	Beeld	Basis soorten
21	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren	Van 1 oktober tot 1 november.	Brandnetel en braam komen op sommige plekken dominant voor. Aan de randen van het park is op sommige plekken brandnetel en braam gewenst. Waar het te veel begint te worden moet het worden verwijderd.	Braam verwijderen.	Gemeente	Streven is een variatie aan kruiden.	Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.
22	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren	Van 1 oktober tot 1 november.	Brandnetel en braam komen op sommige plekken dominant voor. Aan de randen van het park is op sommige plekken brandnetel en braam gewenst. Waar het te veel begint te worden moet het worden verwijderd.	Langs het fietspad een deel van de struiken terug snoeien tot ca 5 tot 3 meter.	Gemeente. Vanaf 2012 zal het snoeien worden gedaan door de vrijwilligers.	Streven is een variatie aan kruiden.	Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.
23	Bosplantsoen Struweel en midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak om het jaar aan een kant van het pad gesnoeid worden. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is. Een aantal Hazelaars zullen gerooid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Kropaar verwijderen.	Gemeente	Het is aangelegd als gesloten bos. Dit zal midden bos worden.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Aan de noordkant is er vanuit het park hier en daar zicht op de wijk en op de noordoever die qua sfeer en begroeiing bij het park lijkt te horen. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondсроos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
24	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november		Overwoekering door bosplantsoen verwijderen. Beheer aanpassen aan beheergrenzen.	Al het beheer door de gemeente m.u.v. een zone van ca 5 meter om de poel heen.	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is. De poel raakt steeds meer beschaduwed door opslaande elzen. De beschaduwing die deze bomen veroorzaken is ongunstig voor de vegetatie in en om de poel. Ook komt er door de bomen veel blad terecht in de poel waardoor de waterkwaliteit verslechtert.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten. Een heldere poel, met enige afscherming door struiken vanaf het pad.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
25	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. esdoorn iep en vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Kappen van een aantal wilgen zodat er meer ruimte komt voor struiken en kruiden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten zoals Vogelmelk en sneeuwkllokjes aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Gemeente	Het is aangelegd als bos met struiken afwisselend met kruiden. De houtige begroeiing is erg dicht gegroeid, hierdoor ontwikkelt de kruidenbegroeiing in de zoom zich niet goed. De wilgen die er nu staan zijn te groot en geven nu te veel schaduw aan het struweel er onder.	Open bos met struiken. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon. Waar mogelijk moet gezocht worden naar samenhang en aansluiting met de noordoever van de Europavaart.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondсроos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.

26	Hoge kruiden, droge tot vochtige grond	Hoge kruiden 50% per jaar maaien en afvoeren	Van 1 oktober tot 1 november.	Wilg een keer in de 4 jaar snoeien.	De te groot uitgegroeide wilg flink terugsnoeien tot vlak bij de grond.	Gemeente	Streven is een variatie aan kruiden.	Gevarieerde begroeiing van hoge kruiden.	Koninginnekruid, Fluitekruid, Gewone berenklauw en Ballote.
27	Bosplantsoen (Midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak om het jaar aan een kant van het pad gesnoeid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten zoals Vogelmelk en sneeuwkllokjes aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Gemeente	Het is aangelegd als middenbos bos. Dit beeld blijft zoveel mogelijk behouden.	Open bos met struiken. De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon. De wilgen in dit vak kunnen behouden blijven.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondshroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
28	Bosplantsoen Struweel en midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Brandnetel komt op sommige plekken dominant voor. Op deze plekken is verwijderen gewenst. Om overzicht te houden op de paden zullen de struiken en bomen langs de paden in dit vak om het jaar aan een kant van het pad gesnoeid worden. Het maaien rondom de bankjes zal plaatsvinden als het nodig is. Een aantal Hazelaars zullen gerooid worden.	Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen. Kropaar verwijderen.	Al het beheer door de gemeente m.u.v. een zone van ca 5 meter om de poel heen.	Het is aangelegd als gesloten bos. Dit zal midden bos worden.	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Aan de noordkant is er vanuit het park hier en daar zicht op de wijk en op de noordoever die qua sfeer en begroeiing bij het park lijkt te horen. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon. Een heldere poel, met enige afscherming door struiken vanaf het pad.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondshroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
29	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november.			Al het beheer door de gemeente m.u.v. een zone van ca 5 meter om de poel heen.	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
	Poel 1	Vrij houden van de poel van overmatige begroeiing. Het werk rondom de poel is maatwerk. Elsen en andere ongewenst soorten 1 keer per 4 jaar (deels) verwijderen.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Struiken langs de poel gefaseerd snoeien en/of rooien. Riet gefaseerd onder water 50% per jaar wegmaaien. De rimpelroos mag niet verder uitbreiden. Knotwilg 1 keer in de 4 jaar snoeien.	Poel schoonhouden van te veel aan blad en ongewenst begroeiing verwijderen (3 keer per jaar). Duindoorn handhaven, maar niet te veel laten uitbreiden.	Al het beheer door de vrijwilligers.	De poel blijft gewoon bestaan zoals hij nu is. Door hem vrij te houden van te veel aan plantmateriaal weg te halen, verland hij niet.	Voedselarme poel, met gevarieerde oeverbegroeiing en openplekken in de rand van de poel. Deels is de poel wel beschermt door elsen begroeiing.	
	Poel 2	Vrij houden van de poel van overmatige begroeiing. Het werk rondom de poel is maatwerk	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli.	Struiken langs de poel gefaseerd snoeien. Riet gefaseerd 1 keer per jaar wegmaaien.	Poel dieper uitgraven. Enkele struiken om de poel rooien.	Al het beheer door de vrijwilligers.	De poel is vrij ondiep geworden, om hem te behouden moet hij worden uitgegraven.	Door regenwater gevulde poel, met gevarieerde begroeiing. De poel is vanaf sommige plekken langs het pad zichtbaar.	

Tabel 3. Beheertabel Romolenpark III

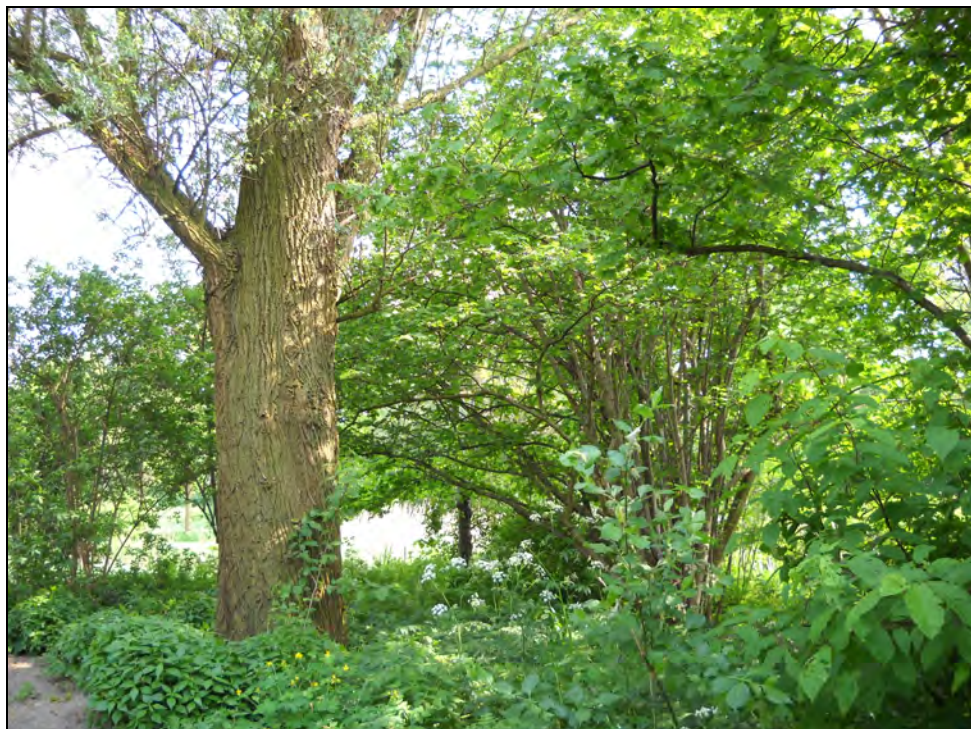
Vak	Beheerpakket	Maatregelen volgens beheerpakket	Periode	Bijzonder beheer	Eenmalige maatregelen	Uitvoering	Onderbouwing gekozen beheer	Beeld	Basis soorten
30	Bosplantsoen (midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli		Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Gemeente	Dit vak zal bosplantsoen blijven	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Struiken kunnen volwassen worden. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
31	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november	Enkele solitaire struiken aanplanten zoals meidoorn. Solitaire bomen 1 keer per 4 jaar snoeien. Waardevolle struiken niet snoeien		Gemeente	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
32	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november	Enkele solitaire struiken aanplanten zoals meidoorn. Solitaire bomen 1 keer per 4 jaar snoeien. Waardevolle struiken niet snoeien		Gemeente	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
33	Vlindergras	Vlindergras is verdeeld in 2 delen. - Vlindergras A (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien - Vlindergras B (is 50 % van het totaal aan vlindergras) 1 x maaien	Vlindergras A 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 juli en 15 augustus. Vlindergras B 1 keer maaien en afvoeren tussen 15 oktober en 1 november			Gemeente	Dit vak zal vlindergras blijven zoals het nu ook in beheer is.	Het doel de komende jaren is om de potenties van bloemrijk grasland verder tot uiting te doen komen. In het aandeel van het plantenvolume dient het aandeel grassen te verminderen en het aandeel kruiden te vergroten. Het grasland behoudt en versterkt zijn functie als leefgebied voor diverse soorten grasvlinders, sprinkhanen en andere insecten.	Klavers, Beemdooievaarsbek, Scherpe boterbloem, Gewone margriet, Knoopkruid, Wikke's, Pastinaak, Pinksterbloem, Reukgras, Ossetong, Duizendblad, Gele lis en Smalle weegbree.
34	Bosplantsoen (midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken alles afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli		Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Gemeente	Dit vak zal bosplantsoen blijven	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Struiken kunnen volwassen worden. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosandoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.

35	Bosplantsoen (midden bos)	Bomen en heesters snoeien een keer per vier jaar. Een keer per 4 jaar in de onderbeplanting, verwijderen deel pioniers en wijkers en ongewenste zaailingen (o.a. Esdoorn, iep en (soms) Vlier). 40-60 st per 100m2 dunnen. Struiken tot ca. 5 meter dunnen door 10% weg te nemen. Volwassen struiken zoals meidoorn blijven staan. Dunnen boomvormens met stamdiameter van 10-20. Gesnoeide takken 25 % rillen en 75 % versnipperen en afvoeren. 2 keer per jaar ongewenste kruiden weg maaien en opruimen. 1 keer per jaar uitmaaien bosplantsoen 1 meter langs paden. 1 keer per jaar houtsnippers aanvullen.	Buiten het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli		Terugbrengen van besdragende en bloeiende struiken, zoals, Wilde liguster, Wegedoorn en Egelantierroos. Stinseplanten aanplanten. Aanbrengen en uitbreiden van houtrillen. Aanbrengen van Gelderse roos, Taxus en Hulst. Paar kapvergunning plichtige bomen weghalen, om meer onderbeplanting te krijgen.	Gemeente	Dit vak zal bosplantsoen blijven	De structuur zo rijk en gevarieerd mogelijk. Struiken kunnen volwassen worden. Tussen de bomen is een open ruimte van ca. 1 halve boomkroon.	Inheems houtachtige soorten als Meidoorn, Egelantier, Hondstroos, Vlier, Gelderse roos, Lijsterbes, Vogelkers, Hazelaar en Kornoelje. In de ondergroei Bosanddoorn en diverse stinseplanten. Bomen: Gewone es, Gladde iep, Ruwe berk, Schietwilg, Linde, Zomer eik en met name Zwarte els.
----	---------------------------	---	--	--	---	----------	----------------------------------	--	--

Bijlage 1. Referentiefoto's beheerpakketten

Bosplantsoen (gesloten bos)

Bosplantsoen (midden bos)

Bosplantsoen (essenhakhout; foto P.H.N. Boddeke)

Bosplantsoen (struweel; foto S. Hogervorst)

Bermen

Windergras

Hoge kruiden

Oeverbegroeiing

Poel (foto S. Hogervorst)

Bijlage 2. Waarnemingen libellen 2005 en 2006

Romolenpark I. Bron: KNNV, Haarlem.

2005

azuurwaterjuffer
blauwe glazenmaker
bloedrode heidelibel
bruine winterjuffer
bruinrode /steenrode heidelibel
gewone oeverlibel
glassnijder
grote keizerlibel
grote roodoogjuffer
houtpantserjuffer
lantaarntje
paardenbijter
platbuik
vroeg glazenmaker
heidelibel
vuurjuffer
vroeg glazenmaker
watersnuffel

2006

blauwe glazenmaker
grote keizerlibel
vroeg glazenmaker
paardenbijter
glassnijder
azuurwaterjuffer
watersnuffel
grote roodoogjuffer
lantaarntje
houtpantserjuffer
platbuik
gewone oeverlibel
vuurjuffer
bruinrode/steenrode heidelibel
bruine winterjuffer
bloedrode heidelibel

Bijlage 3. Waarnemingen dagvlinders 2005

CODE	WETENSCHAPPELIJK	NEDERLANDS	W	S G	AAN TAL	ge- bied	PLAATS
mei 2005		Bruin blauwtje			10		heempark 2
		Klein koolwitje			4		
		Hooibeestje			2		
		Icarus blauwtje			3		
mei 2005		Atalanta			1		heempark 1
		Klein koolwitje			8		
		Boom blauwtje			1		
juli		Citroenvlinder			1		heempark 1
		gehakelde aurelia			5		
		Atalanta			2		
juli		Klein koolwitje			6		heempark 2
		groot koolwitje			2		
		bruin zandoogje			1		
		bruin zandoogje			10		
14 -7-05		zwart sprietdikkopje			11		heempark 2
		Klein koolwitje			11		
		gehakelde aurelia			5		
		klein geaderd witje			5		
14 -7-05		bruin zandoogje			52		heempark 1
		zwart sprietdikkopje			43		
		Bruin blauwtje			1		
		kleine vuurvlinder			1		
26-7-05		bruin zandoogje			15		heempark 1
		Klein koolwitje			7		
		Bruin blauwtje			1		
2-8-05		groot koolwitje			1		heempark 1
		bruin zandoogje			3		
16-08-2005		Boom blauwtje			1		heempark 1
		Boom blauwtje			2		
		gehakelde aurelia			1		
		dagpauwoog			1		
7-9-05		bruin zandoogje			5		heempark 2
		bruin zandoogje			5		
		Boom blauwtje			1		
		Bruin blauwtje			1		
7-9-05		Icarus blauwtje			5		heempark 1
		Klein koolwitje			2		
		groot koolwitje			3		
		Citroenvlinder			1		
7-9-05		dagpauwoog			4		heempark 2
		Boom blauwtje			1		
		Klein koolwitje			5		
		Atalanta			2		
7-9-05		klein geaderd witje			6		heempark 1
		kleine vos			3		
		klein geaderd witje			5		
		Atalanta			2		
7-9-05		kleine vos			4		heempark 2
		kleine vuurvlinder			1		
		Bruin blauwtje			2		

Bijlage 4 Waarnemingen slakken najaar 2005

LANDSLAKKEN VAN HAARLEM EN OMGEVING			
gemeente	Haarlem	Haarlem	Haarlem
vindplaats	Deel 1	Deel 2	Schalkwijk
x =	104.5	104.5	104.8
y =	485.6	485.6	485.1
terreintype	heempark	heempark	stadstuin
Bruine blinkslak (<i>Aegopinella nitidula</i>)	20	10	4
Heesterslak (<i>Arianta arbustorum</i>)	5	15	-
Grote wegslak (<i>Arion ater</i>)		-	5
Grauwe wegslak (<i>Arion circumscriptus</i>)		-	5
Egel-wegslak (<i>Arion intermedius</i>)		2	-
Bruine wegslak (<i>Arion subfuscus</i>)		-	6
Grofgeribde grasslak (<i>Candidula intersecta</i>)	10	1000	-
Slanke dwergslak (<i>Carychium tridentatum</i>)	140	20	2
Gewone tuinslak (<i>Cepaea nemoralis</i>)	10	50	15
Glanzende agaathoren (<i>Cochlicopa lubrica</i>)	4	15	5
Gevlekte akkerslak (<i>Deroceras reticulatum</i>)	2	3	-
Boerenknoopje (<i>Discus rotundatus</i>)	5	10	50
Egel-wegslak (<i>Arion intermedius</i>)	4		
Lichte aardslak (<i>Limax flavus</i>)	1		
Zwarte kielnaaktslak (<i>Milax gagates</i>)	1		
Segrijnslak (<i>Helix aspersa</i>)	15	20	10
Gekielde loofslak (<i>Hygromia cinctella</i>)	1	-	-
Grote aardslak (<i>Limax maximus</i>)		-	1
Ammonshorentje (<i>Nesovitrea hammonis</i>)		2	-
Grote glansslak (<i>Oxychilus draparnaudi</i>)	35	15	-
Dwergpuntje (<i>Punctum pygmaeum</i>)	2	20	25
Langwerpige barnsteenslak (<i>Succinea oblonga</i>)		20	-
Gewone barnsteenslak (<i>Succinea putris</i>)	2	20	20
Haarslak (<i>Trichia hispida</i>)	12	200	20
Geribde jachthorenslak (<i>Vallonia costata</i>)	3	5	-
Fraaie jachthorenslak (<i>Vallonia pulchella</i>)		-	2
Dwerg-korfslak (<i>Vertigo pygmaea</i>)		-	1
Gewone kristalslak (<i>Vitrea crystallina</i>)		-	2
Doorschijnende glasslak (<i>Vitrina pellucida</i>)	14	10	-
Donkere glimslak (<i>Zonitoides nitidus</i>)		5	-
Wadslakje (<i>Peringa ulvae</i>)	1(dood)		

Bijlage 5 Waarnemingen korstmossen 2005

Soortenlijst Korstmossenexcursie 20-11-2005

Laurens Sparrus

Haarlem (NH), Schalkwijk, Romolenpark-Oost (Deel I)

Amandinea punctata	Vliegenstrontjesmos	Op Alnus.
Candelariella reflexa	Poedergeelkorst	Op Castanea.
Cladonia fimbriata	Kopjes-bekermos	Op Castanea.
Diploicia canescens	Kauwgommos	Op Alnus.
Flavoparmelia soledians	Groen boomschildmos	Op Quercus.
Hyperphyscia adglutinata	Dun schaduwmos	Op Acer.
Lecanora chlarotera	Witte schotelkorst	Op Alnus.
Lecanora chlarotera	Witte schotelkorst	Op Castanea.
Lecanora expallens	Bleekgroene schotelkorst	Op Alnus.
Lecidella elaeochroma	Gewoon purperschaaltje	Op Acer.
Lepraria incana	Gewone poederkorst	Op Alnus.
Melanelia subaurifera	Verstop-schildmos	Op Alnus.
Parmelia sulcata	Gewoon schildmos	Op Alnus.
Physcia adscendens	Kapjesvingermos	Op Alnus.
Physcia tenella	Heksenvingermos	Op Acer.

Haarlem (NH), Schalkwijk, Romolenpark-West (Deel II)

Arthopyrenia punctiformis	Gewone stipjes	Op Sorbus.
Caloplaca flavocitrina	Valse citroenkorst	Op beton.
Hyperphyscia adglutinata	Dun schaduwmos	Op Salix.
Lecanora dispersa	Verborgene schotelkorst	Op hout.
Lecanora muralis	Muurschotelkorst	Op beton.
Lecidella elaeochroma	Gewoon purperschaaltje	Op Ulmus.
Lecidella stigmatea	Steenpurperschaaltje	Op beton.
Physcia adscendens	Kapjesvingermos	Op Salix.
Xanthoria parietina	Groot dooiermos	Op hout.
Xanthoria parietina	Groot dooiermos	Op Salix.

Haarlem (NH), Schalkwijk, langs weg vlak ten oosten van Romolenpark-Oost

Bacidia adastrata	Fijne knoopjeskorst	Op Ulmus.
Evernia prunastri	Eikenmos	Op Ulmus.
Flavoparmelia caperata	Bosschildmos	Op Ulmus.
Flavoparmelia soledians	Groen boomschildmos	Op Ulmus.
Hypogymnia physodes	Gewoon schorsmos	Op Ulmus.
Hypotrachyna revoluta	Gebogen schildmos	Op Ulmus.
Parmelia sulcata	Gewoon schildmos	Op Ulmus.
Punctelia subrudecta	Gestippeld schildmos	Op Ulmus.
Punctelia ulophylla	Rijpschildmos	Op Ulmus.
Ramalina farinacea	Melig takmos	Op Ulmus.
Xanthoria candelaria	Kroezig dooiermos	Op Ulmus.

Colofon:
Uitgave van de
gemeente Haarlem,
Wijkzaken OGV beleid

Adres:
Postbus 511
2003 PB Haarlem
T 023 – 511 33 86
F 023 – 511 45 01

Vormgeving:
Mediabureau Haarlem

2012